

OBĚŽNÍK

České katolické misie

Ročník XIX

Paříž

Číslo 1

únor 1988

K návštěvě českého biskupa v Paříži

Výraz *biskup* je přímo odvozen s řeckého *episkopos* (= dohlížitel) a najdeme jej už v NZ tam, kde se mluví o nástupcích apoštolů a představených církevních obcí, stojících v čele sboru starších (*presbyteroi*). Apoštolové a v první řadě Pavel ustanovili v každém novém křesťanském společenství takovéto 'představenstvo', doplněné ještě skupinou *jáhnů*. Z této počáteční hierarchické struktury se vyvinula dnešní hierarchie s biskupem, kněžími a nedávno znovu zavedenými jáhny.

Biskup, jak jeho jméno ukazuje, byl už v prvotní církvi a zůstává dodnes zodpovědný za život církevního společenství. Je v něm rozhodující autoritou ve věcech víry a mravů, kterou nelze obejít. Jen ve velmi vážných a celé společenství zasahujících sporech je možno dovolávat se autority vyšší, jak k tomu v prvotní církvi došlo jedinkrát, a to při projednávání sporných otázek obřadní čistoty, ke kterému se sešli apoštolové v Jeruzalémě. Jejich rozhodnutí bylo závazné pro celou církev.

Kromě takových výjimečných situací je pastýřský úřad biskupa v jeho

společenství věřících svrchovaný.

V okamžiku, kdy přijímáme našeho českého biskupa zde v Paříži, přijímáme toho, kterému je svěřena starost o náš život v katolické církvi.

Jeho postavení není žádnou mocenskou pozicí. Autorita, kterou pro nás je, znamená pro něj především břemeno. O odpovídajících právech skoro není řeč. Náš český biskup zůstává zaměstnancem vatikánského státního sekretariátu a službu české církvi v zahraničí koná zřetelně 'navíc'. Nemá ani sekretariát, ani sekretáře, který by mu vyřizoval jeho administrativní záležitosti, nemá ani vlastní domácnost a kuchyni. Nejde o to, vyprávět široce, v jakých podmínkách žije a pracuje. Ale budiž jednou řečeno, že imaginární představy, které ještě občas straší zvláště v církvi vzdálených hlavách o bohatství a pohodlném životě církevní hierarchie jsou v tomto konkrétním případě holým nesmyslem, který lze ověřit.

Starost o zahraniční české katolíky, rozseté po celém světě, vyžaduje velkého osobního nadšení a odhodlanosti. Jiné myslitelné motivace by se velmi rychle vyčerpaly!

To mějme na paměti při setkání s ním. A také velkou, všeobecnou církev, se kterou nás jeho osoba viditelně spojuje. V neposlední řadě je pro nás pojítkem s církví u nás doma, které se zvenčí dostane tím větší pomocí, čím lépe budeme my, čeští katolíci v zahraničí, zorganizováni a zastoupeni na úrovni, na které je taková pomoc ze strany západních katolíků organizována.

Nepřímou ilustrací důležitosti biskupů jsou také překážky, které u nás klade ateistická moc do cesty dohodě o jmenování biskupů pro osiřelé diecéze. Naši utlačovatelé vědí velmi dobře, jak podvázet život církve! Katolíci u nás doma sebrali na dvě stě tisíc podpisů pod petici na podporu církevních požadavků při jednání s vládou, v jejichž centru je právě otázka jmenování biskupů. Tito lidé na sebe vzali nemalé riziko pro sebe i pro své rodiny. Není sporu o tom, že se u nás rodí statečná, k obětem a k akci odhodlaná církev. Říkáme, že do ní patříme. Jak se v ní vyjímáme? Kde se projevuje nikoliv *naš zájem* o ni, ale naše *přináležitost* k ní, to jest skutečnost, že *s ní žijeme, pracujeme a bojujeme*? Jak na nás druzí poznají, že jsme její součástí?

Dubový les v předjaří

Příznám se. Byl únor a já teprve objevil krásu dubového lesa. Stál tu jak zástup stařeckých koster, které si oblekly kožichy z roztřepeného zlata. Když se zdvihl vítr, nevím, co harašilo víc, ty stařecké postavy nebo ty staré kožichy na jejich kostrách.

Středem lesa jak liščí hřbet vycpaný loňským listím utíkal úvoz. Pár suchých trav trčelo k nebi, kam se táhla země, ani smítka sněhu.

A do toho zima stále opakovala: jenom ne sníh, žádné rubáše, na nichž je vidět i ta nejmenší stopa krve, žádné ptačí krůčky, které tolik připomínají velikonoční jívu.

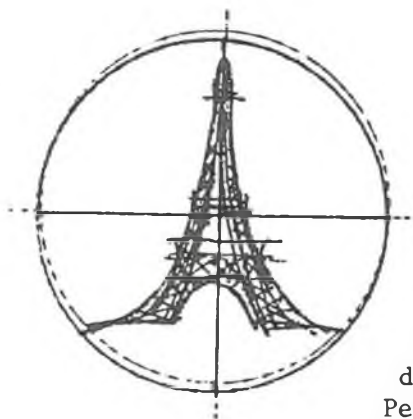
Potom jsem tu procházel den co den. Zlaté kožichy starců pelichaly. Vypadalo to, že se choulí do dávného léta. Možná že jen do vzpomínek na odešlý čas. Nad nimi bloudila obloha až do úplného zešedivění. I ona nad těmi starci pochybovačně kývala hlavou. Tolik promarněného času! A žádná lítost!

Ale jednoho odpoledne, když jsem tou dubinou šel - bylo před velikonočními svátky a slunce ještě za stromy stálo - viděl jsem, jak dubům najednou hořely hlavy. Takovým řežavým vínem, které mohlo malovat jen vzkříšení Třeboňského mistra. V úvozu ležel zbrojnoš v zrezavělé zbroji a anděl otrásal veřejemi nebes i země.

A brzy potom jsem uviděl vcházet do kraje toho, před nímž se klaněla kdejaká zeleň.

*František Lazecký, Jenom vzlyk temnot
(Vyšehrad, Praha 1971)*

Zajímavosti z domova i ze světa

Čeští a slovenští katolíci zasla-
Generální prokuratuře už v pro-
sinci mr oznámení o zahájení pod-
pisové akce od 1. 1. 1988 na pod-
poru "podnětu Otce Františka-kar-
dinála Tomáška ze dne 30. dubna
1986" k řešení některých zvlášt
naléhavých problémů ve vztazích
mezi církví a státem. Podpisová
akce byla rozjeta poté, co státní
úřady (jako obvykle) na dopis kar-
dinála Tomáška prostě neodpověděly.
Petice shromáždila - podle posled-
ních zpráv - už přes 200 000 podpisů!

O petici jsme se zmínili už v minulém
Oběžníku. Nenapdalo nám ovšem, že by mohla mít takový ús-
pěch, uvážíme-li za jakých podmínek je organizována a jaké
důsledky takový podpis pro každého signatáře může mít.

Od dob Pražského jara se u nás doma pod žádným textem
nesešlo tolik signatářů - v r. 1968 ovšem bylo riziko ta-
kové akce zdánlivě mnohem menší a organizování podobných
akcí nebylo spojeno s žádnými bezprostředními represemi.

RUDE PRAVO (5. únor tr) reaguje po svém na vleklé jedná-
ní mezi Vatikánem a československou vládou, jehož posled-
ní dějství skončilo 29. ledna v Praze, prozatím opět bez
hmatatelného výsledku. Bude se pokračovat, jak uzavírá
Rudé právo svůj článek z první stránky, aniž by udalo pod-
robnosti o dalších termínech nebo dosavadním průběhu jed-
nání. Nadpis článku je citací z rozhovoru s ředitelem Sek-
retariátu vlády ČSSR pro věci církevní, V. Janků: "Máme
zájem na seriózním řešení otevřených církevních otázek".
V. Janků tvrdí, že netrvá na tom, aby všichni biskupové
byli z řad *Pacem in terris*. Na druhé straně prohlásil
za "nepřijatelný postup, který by diskriminoval určitou
část duchovních jen proto (!jen!), že se současně s plně-
ním duchovenských povinností aktivně přičiňují o uchování
míru ...". Poslušnost vůči Svatému Otci zřejmě v tomto po-
jetí nepatří k 'duchovenským povinnostem'...

Je nesnadné nalézt ve článku důvody k novým nadějím: na-
dále je diskriminována řeckokatolická církev a celá argu-

mentace je jakoby vystřižená z článků před rokem, 5, 10 nebo 30 lety. Snad jen celkový tón je smiřlivější a výpady proti 'jistým emigrantským kruhům' apod jsou méně agresivní - chce to ovšem rozbor slov pod lupou!

V Československu zahájili desítiletou přípravu na oslavu milénia mučednické smrti svatého Vojtěcha (23.4. 997). Každý rok bude zasvěcen jednomu z našich národních světců a s tím spojené zvláštní zaměření přípravy, jejíž náplň je dána pastorační činností kněží i laiků, zájmem o určitou křesťanskou tematiku. Náš otec biskup z Říma, Msgr *Jaroslav Škarvada*, poslal českým kněžím v zahraničí "První rámcovou informaci", se kterou Vás budeme postupně seznamovat.

Letošní rok je zasvěcen

bl. Anežce České a všem, kdo se zasvětili službě nemocným a trpícím.

SLUŽBA ŽIVOTU

- odpovědnost za lidské vztahy, životní prostředí a mír
- zdravý rozvoj života jedince i společnosti
- křesťanská alternativa komplexní péče o nemocné a strádající

Informace Charty 77 č. 18 přináší dlouhý seznam politických vězňů i podmíněčných rozsudků, platných na prahu začínajícího roku v Československu. Nemálo z nich je stíháno pro aktivní účast na boji církví u nás proti trvajícímú útlaku.

Z početných a podrobných informací jsme vybrali:

- Kolektiv Závodů aplikované kybernetiky (Agrokombinát JZD Slušovice!) žádá místního kádrováka, aby nepropouštěl "největšího odborníka v ožívování modulů ITK", Stanislava Devátého, "oblíbeného také pro svou kamarádkou povahu v kolektivu". Připojeno 90 vlastnoručních podpisů. Stanislav Devátý, jak známo, se stal mluvčím CH 77.
- Infoch, Informace Charty, slaví deset let svého trvání. Přináší krátké zhodnocení dosavadní činnosti a vyslovuje přání po dalším zlepšení úrovně tohoto čtrnáctideníku.
- Vyšlo první číslo Lidových novin, po dvou zkušebních číslech v minulém roce. Přináší informace o manifestaci na Staroměstském náměstí (10. prosince 1987) a interview s estonským spisovatelem A. Valtonem, který navštívil nedávno Prahu.

Otec Ant. Bernáček vzpomíná na Dr. Oldřicha Dubinu

...

Porážka Spojenců ve Francii v červnu 1940 znamená novou tragickou kapitolu pro čs. vojáky i čs. vládu v exilu. Naše pluky spěchaly před vítězíci německou armádou k přístavům Sète a Bordeaux, bohužel veliká část jich tam dorazila pozdě a byli shromážděni v neokupované části Francie, v Agde, kde byli demobilizováni. Někteří se vrátili ke svým rodinám, jiní byli posláni do pracovních čet. Mnozí naši vojáci nikoho ve Francii neznali, na legální výjezd nebylo mnoho nadějí nebo se na něj muselo aspoň dlouho čekat. V této smutné situaci, bez československé konzulární ochrany, se sešli v místnostech bývalého československého konzulátu v Marseille: čs konzul Lavička, pastor Lauwry (USA), pastor Tourey a Dr. Dubina. Tak se zrodilo středisko sociální pomoci pro čsl. občany ve Francii. Dr. O. Dubina se stal ředitelem, jeho paní Maruška Dubinová sekretářkou. Dalšími spolupracovníky byli Dr. Brzák, Štůla, Dr. Boublík, Meniy. Dr. Boublík navštěvoval pracovní tábory a vězně. Josef Fišera spravoval dětský domov ve Vence u Nice. Se střediskem spolupracoval rovněž pastor Šimovec, Páter Flemík a Soušek z Lyonu a sám. Sháněli jsme pomoc u francouzských přátel a u křesťanského odboje. Zámožní krajané, zvláště firma Baťa (ředitelé Procházka, Wahle a Halaška) nám obstarávali jídlo, obuv a šaty pro krajaný v táborech i mimo.

S Boublíkem jsme objeli tábory v Rivesaltes u Grenoblu v Toulouse a jinde. Mezi našimi krajaný bylo mnoho občanů židovské národnosti a Dr. Dubina se jim snažil získat výjezdní víza, aby je zachránil před smrtí v koncentracích. Sám jsem vystavoval početné křestní listy ze stejného důvodu. Mnozí pak s falešnými doklady utekli přes Pyreneje do USA nebo do Anglie, ale několik jich bylo na hranici se Švýcarskem zastřeleno.

Čs. občané mohli být uvolněni z táborů, jestliže měli zajištěnu práci a bydlení. Proto Dr. Dubina pronajal v předměstí Marseille (St Loup) velký zámek se zahradou a umístil tam asi 50 čs. vojáků, kteří pracovali na místním hospodářství. Podobné statky vznikly v Corrèse-ském departementu, kde se velmi osvědčil L. Máníček.

11.11. 1942 Němci obsadili celou Francii a přepadli československé středisko v Marseille. Uvěznili Dra Dubinu, jeho ženu Marii a účetního Menyiho. Později je odvezli do koncentračních táborů v Německu.

Po válce, v r. 1945, se Dr. Dubina s paní šťastně vrátil do Paříže, s podlomeným zdravím ovšem. Jejich domov se i v Paříži stal domovem každého krajana, hledajícího radu a pomoc, jako kdysi v Marseille.

Moje zpráva je nevyhnutelně neúplná, paní Maruška Dubinová, jeho přímá spolupracovnice a bývalá vězeňkyně z Ravensbrucku, L. Máníček, J. Fišera a řada dalších účastníků národní tragédie 1939 - 45 mohou osvětlit tuto kapitolu.

S O. Dubinou nám 25. října 1987 odešel socialista, který bojoval za spravedlivé uspořádání světa a za demokratické Československo. Mnohé z toho se neuskutečnilo a proto také zemřel v cizí zemi, v Paříži.

Platí o něm biblické: Život spravedlivých je v ruce Páně, oni v utrpení doufali v Boha a žijí na věky...

* *

V březnu si připomínáme

- 2.3. 1458 byl zvolen králem Jiří z Poděbrad, zvaný též "husitský král", poslední král české krve
- 7.3. 1850 se narodil první československý prezident, Tomáš Garrigue Masaryk
- 10.3. 1948 zahynul tragicky Jan Masaryk
- 21.3. 1968 odstoupil J. Plojhar a s ním celý tehdejší výbor "Mírového hnutí katolického duchovenstva". Do čela nově ustavené kněžské organizace se dostal tehdejší pražský administrátor, biskup František Tomášek
- 22.3. 1808 zemřel nakladatel a novinář V. M. Kramerius
- 24.3. 1968 vyjednává A. Dubček v Drážďanech s představiteli zemí sovětského bloku
- 30.3. 1968 výměna vládních a stranických špiček je uzavřena zvolením L. Svobody na místo presidenta ČSSR
- 31.3. 1948 zemřel novinář E. E. Kisch

Z přednášky *Dr. Newirtha* o F. X. Šaldovi a jeho přístupu k problémům československého státu
(Přednáška po bohoslužbách v sobotu 6. února 1988)

...

Šalda upozorňoval několikrát na nedostatečné vybavení univerzitní katedry ugro-finské filologie v Praze (měla jen jednoho vyučujícího, který ještě před válkou zemřel). Její roční dotace 1.000,- Kč nedovolovala prakticky nic, takže se nakonec muselo čerpat z (nežádoucích) budapeštských pramenů.

"Nejsou všichni Maďaři nadšeni Horthym - česká tupost nahrává našim nepřátelům ..."

Upozorňoval, že se Poláci za nás zasazovali v období okolo 1. světové války, a my ani neznáme jejich největší básníky (Mickiewicz a Slowacki).

"Měli bychom zpytovat svědomí, zda náš český realismus vždy správně chápe polský romantismus".

Šlada kritizoval naši živelnou potřebu opírat se o někoho (mocnějšího) v cizině. Byli jsme dlouho na rakouském řetězu, teď si libujeme "na francouzském řetízku". Ten nám dává sice větší možnosti pohybu, ale nikoliv to hlavní: jde o to, abychom skončili s učednickými léty našeho národa a stali se národem samostatným.

Ve vztahu k SSSR zastával Šalda diferencovaný postoj a byl proti pouhému antikomunismu. Vyzýval k vytvoření vlastního sociálního ideálu. V okamžiku procesu a poprav skupiny okolo Zinověva a Kameněva nesmlouvavě odsoudil tuto komedii článkem "Ve věku železa a ohně". Poukazoval na její nedůstojnost a nenechal se zmást celou inscenací. Staří, ohněm srážek s policií i cizími armádami zakalení revolucionáři podali v jeho očích dostatek důkazů o tom, kam celým životem směřují, než aby někdo mohl uvěřit snůšce obžalob, které proti nim nanasla stalinská "justice".

Hlavním problémem v tomto směru byla ovšem v republice německá menšina, která se po válce u nás stala menšinou z dosavadní většiny, které navíc patřila do války všechna moc v zemi. Bylo nesnadné - pro obě strany - zvládnout bez škodlivých napětí tuto novou situaci. V celkové atmosféře nehledali Češi dost usilovně možnosti mírumilovného spouštění s touto menšinou, se kterou nás pojí staleté spo-

lečné dějiny. Dokonce ani nebylo dost snah o vzájemné poznání.

Šalda v pravém slova smyslu prorocky upozorňoval, že nevyřeší-li náš stát problémy tohoto typu včas, neprojde me při první zkoušce krizí ve střední Evropě a padneme za oběť jednomu nebo druhému z našich velkých a mocných sousedů.

Bohužel se jeho proroctví vyplnilo, a to velmi brzy...

(Zaznamenal P. K.)

ČETLI JSME KNIHU

J. Opat, Filozof a politik, Tomáš Garrigue Masaryk, 1882 - 1893
(Index, Praha 1987)

Tolstoj se stal v osmdesátých letech pro mnohé současníky módou. Jako romanopisec, představitel ruského kritického realismu byl ve světě znám již dříve svou bohatou literární tvorbou. Od počátku osmdesátých let k sobě navíc připoutával pozornost svým okázalým rozchodem s oficiálním pravoslavím, vyjádřeným v jeho náboženských meditacích z let 1879 - 1882 a 1884, jakož i přechodem k podobně okázalému "mužickému" způsobu života ve své šlechtickém sídle v Jasně Poljaně. - Masaryka Tolstoj již léta zajímal jako jeden z čelných ruských myslitelů (...) a do Ruska odjížděl tedy na první cestu již dobře připraven. Před odjezdem však musel překonat ještě nepříjemnou překážku. Jeho odpůrci na univerzitě jej denuncovali na ministerstvu ve Vídni jako rusofila a pansláva. Propůjčil se k tomu i senior sboru Tomek. Masaryk byl nucen podat k denunciaci vlastní vyjádření. Poté ministerské povolení k odjezdu dostal ..! Přirozeně byl rozhořčen. 11. března psal Gebauerovi: "Napsal jsem již několik knížek ... z nichž mnohé mé názory se dají poznati: proč fantazírují pánové o mně, proč se nepodívají do mých slabikářů? V Praze zrádce vlasti placený od vlády, ve Vídni - pansláv: rozumím úplně." O duševním rozpoložení Masarykově v důs-

ledku zmíněných kroků proti němu vypovídá i další místo v dopise: "Nedám se odstrašiti od svých prací žádnými denunciacemi ...".

Ve dnech 28. - 30. dubna byl již na návštěvě u L. N. Tolstého v Jasné Poljaně. Přijmout Masaryka doporučil Tolstému N. N. Strachov. Při druhé Masarykově návštěvě Ruska, hned v příštím roce, se oba myslitelé setkali znovu; potřetí a naposled v r. 1910, nedlouho před smrtí Tolstého. O všech návštěvách učinil Masaryk tři základní vzájemně se doplňující výpovědi. První dvě v r. 1910, když Tolstoj zemřel, třetí v Hovorech. Ve všech se prostupují velké sympatie, které Masaryk k němu choval s neméně velkými výhradami, až odporem k některým principům, idejím, jež Tolstoj hlásal a podle nichž se pokoušel i žít.

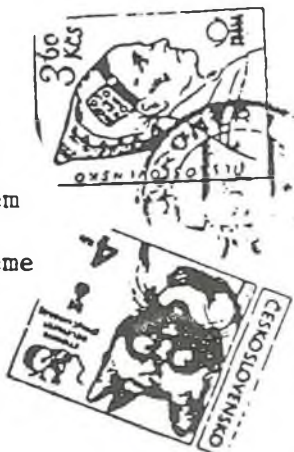
Setkání obou mužů, věkový rozdíl mezi nimi byl 22 let, nebylo ani zdaleka jen věcí kurtoazie. Jeden druhého rychle zaujal. Přírozenou půdou pro obapolný zájem byl nepochybně především jejich mravně náboženský přístup k filozofii. Ostatní dokonal osobní esprit každého z nich. Tolstoj si Masaryka oblívil jako příjemného společníka a vzdělaného informátora o západoevropské kultuře. Pojal k němu tolik důvěry, že s ním "velmi intimně" mluvil i o svých nedávných úmyslech, nyní již překonaných, rozejít se se ženou a s rodinou. - A Masaryk? - "Cítil jsem k Tolstému osobně hluboké přátelství a měl jsem ho rád, velmi rád, třeba že jsem nedovedl s ním souhlasit," napsal, když Tolstoj zemřel. Vzájemná sympatie jim umožnila, že již při prvních setkáních modli spolu vést dlouhé rozhovory, probírat "všechny možné problémy životní a otázky duše a srdce nejintimnější". V popředí jejich diskuzí byl problém neodpírání zlému, životní princip Tolstým tehdy i později vyznávaný a se zaujetím propagovaný. V této otázce však Masaryk se svým hostitelem nesouhlasil zcela zásadně. "Já jsem tvrdil, že humanita nezakazuje se bránit v krajním případě také železem, ale že je povinností toho, kdo se brání, přestávat na obraně a nedělat nového a dalšího násilí," vzpomíná Masaryk. "Humanita neschvaluje pomsty. Připouštěl jsem také, že je nesnadné zachovati se podle tohoto pravidla, ale že je správnější, nežli neodpírání Tolstého."

Jako nedoručitelný se nám vrátil Oběžník

paní KARA J. 75008 PARIS
 pan KONEČNÝ-OTOSKÝ J. 92130 ISSY-LES-MOULINEUX

Nadále sbíráme poštovní známky
 vystřižené s několikamilimetrovým okrajem
 z dopisů. Těm, kdo na nás už po dlouhou
 dobu pamatují touto cestou srdčně děkujeme
 a ty ostatní upozorňujeme znovu na tuto
 malou ale ve spojení s jinými účinnou
 cestu pomoci misionářům!

Pamatujte na nás i Vy!

Na Oběžník a Českou katolickou Misi přispěli

Bernhard	Bleha	Dubská	Fiala	Fiedler
Filo	Komeda	Korbel	Kralik	Kuhn
Lowys	Machala	Schovanec	Smutek	Stany
Stránský	Streitzig	Štěbeta	Tichý	Vaníček
Veselka	Zoufalý			

Všem dárcům bez rozdílu upřímné staročeské

Pán Bůh zaplať!

Náš program:

Mše sv.: Vždy první a třetí sobotu v měsíci ve čtvrt
na šest večer (17h15) v kapli domu

CENTRE SEVRES

35, rue de Sèvres

75006 P A R I S (tél. 45-44-58-91)

metro SEVRES-BABYLONE

Po mši sv. pravidelná setkání s kulturně-náboženským
programem v sále č. 5 (přízemí domu)

Na únor a březen jsme připravili

20. února - NÁVŠTĚVA OTCE BISKUPA J. ŠKARVADY
našeho biskupa, sídlícího v Římě.

PŘIJĎTE V CO NEJVĚTŠÍM POČTU DŮSTOJNĚ
PŘIVÍTAT NAŠEHO PŘEDSTAVENÉHO A SLAVIT
S NÍM EUCHARISTIÍ!

PROGRAM:

16 hod 45 přivítání a průvod k oltáři
bohoslužby

18 hod 00 setkání v sále č. 5

5. března - Na četrná přání zopakuje otec Kolář svůj seri-
ál diapozitivů o Aljašce

19. března - Česká videokazeta "Magazín" (poslední číslo)

Circulaire, bulletin de la Mission Catholique Tchèque de la
région parisienne

Certificat d'inscription n. 52316

Périodique parissant 6 fois par an, abonnement 15,- FF

Editeur responsable: P. Petr Kolář SJ 35, rue de Sèvres 75006 PARIS
tél. 544-58-91

Les abonnements par chèque à l'adresse:

MISSION CATHOLIQUE TCHÈQUE, CCP 201 38 63 M Paris